

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering over de goedkeuring van de programmatie van het structuuronderdeel onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers in het voltijds secundair onderwijs

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan de programmatie van het structuuronderdeel onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers in de Scholengemeenschap Progem.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

In aansluiting op de onderrichtingen van de ministeriële omzendbrief S.O. 61 d.d. 5 februari 1999, heeft de administratie een aantal aanvragen van de scholengemeenschappen ontvangen, die zoals voorzien in art. 179/3 Codex Secundair Onderwijs ter advies aan de Vlaamse Onderwijsraad, de Onderwijsinspectie en het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) werden voorgelegd.

In concreto betreft het de programmaties van onthaaljaren voor anderstalige nieuwkomers.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de VLOR en het advies van AGODI en de Onderwijsinspectie zijn als bijlage bij deze nota opgenomen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Vlaamse Regering is bevoegd om te beslissen over de programmatie van het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers. De procedure om de programmatie aan te vragen is geregeld via artikel 179/3 van de Codex Secundair Onderwijs. De Vlaamse Regering neemt een beslissing na advies van enerzijds de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en anderzijds AGODI en de onderwijsinspectie.

De beslissing over de aanvragen moet uiterlijk 2 maanden na indienen van de aanvragen worden genomen. De scholengemeenschap diende de aanvraag in op 17 maart 2022.

De programmatieprocedure is enkel van toepassing wanneer een nieuwe scholengemeenschap wenst te starten met onthaalonderwijs. Binnen een scholengemeenschap die reeds onthaalonderwijs aanbiedt, kan steeds bijkomend onthaalonderwijs aangeboden worden zonder programmatieaanvraag. Dit wordt immers niet als een programmatie beschouwd.

Aanvragen voor een onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers kunnen het ganse schooljaar worden ingediend. Het is de Vlaamse Regering die bij een eventuele goedkeuring ook bepaalt vanaf wanneer het onthaalonderwijs mag worden ingericht/geprogrammeerd.

Artikel 179/3 van de Codex Secundair Onderwijs stelt dat de Vlaamse Regering een beslissing neemt “uiterlijk twee maanden na indiening van de aanvraag”. Die beslissing is gebaseerd op **de verwachte instroom van anderstalige nieuwkomers versus het al dan niet behoeftedekkend bestaande aanbod van onthaalonderwijs**. Bij gunstige beslissing wordt tevens bepaald vanaf welk tijdstip het onthaaljaar kan worden opgericht.

Er moet dus rekening gehouden worden met de verwachte instroom van anderstalige nieuwkomers. Het is hierbij belangrijk om oog te hebben voor de evolutie van het aantal OKAN-leerlingen; over heel Vlaanderen, maar zeker ook lokaal. De onderstaande tabel bevat de evolutie van het aantal leerlingen in het voltijds onthaalonderwijs in Vlaanderen tijdens de afgelopen vijf schooljaren.

SCHOOLJAAR	Aantal regelmatige leerlingen 1 februari
2017-2018	3 757
2018-2019	4 288
2019-2020	5 054
2020-2021	4 844
2021-2022	5 575

Na de verhoogde instroom in schooljaar 2015-2016 zijn de leerlingenaantallen in het onthaalonderwijs niet gedaald, maar steeds hoog gebleven. Op 1 februari 2022 volgden 5.575 regelmatige leerlingen onthaalonderwijs. Op 1 februari 2015 bedroeg dit aantal 2502.

De aanwezigheid van een opvangcentrum kan een groot effect hebben op het aantal onthaalleerlingen in een bepaalde regio. Het spreekt dan ook voor zich dat niet alleen rekening wordt gehouden met de huidige capaciteit van de bestaande opvangvoorzieningen, maar ook met (geplande) capaciteitsuitbreidingen en (geplande) openingen van nieuwe voorzieningen.

Een **tweede element** waarmee rekening moet worden gehouden is het al dan niet behoeftedekkend bestaande aanbod van onthaalonderwijs. Uiteraard moet er dan gekeken worden naar het bestaande

aanbod in de regio. Hierbij is de evolutie van de leerlingenaantallen binnen de scholengemeenschappen die reeds het onthaalonderwijs inrichten van belang. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de scholen die reeds expertise inzake onthaalonderwijs hebben opgebouwd. Het is niet wenselijk dat nieuwe programmaties zouden bijdragen tot grote verschuivingen in de leerlingenaantallen met een (sterke) terugloop van de leerlingenaantallen in de bestaande OKAN-scholen.

De huidige context binnen Vlaanderen met betrekking tot het onthaalonderwijs is zeer uitdagend. Enerzijds is de capaciteit binnen het onthaalonderwijs in meerdere regio's bereikt en wachten leerlingen op een plaats in de onthaalklas. Anderzijds verwacht Vlaanderen een grote instroom van vluchtelingen vanuit Oekraïne.

Ik stel voor om de programmatieaanvraag goed te keuren.

Dossiers die opgenomen zijn in het ontwerp van besluit

1. Scholengemeenschap Progem
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen

Motivering

Binnen Mechelen is de capaciteit binnen het onthaalonderwijs momenteel bereikt en wachten leerlingen op een plaats. Bovendien is er een nood aan bijkomend onthaalonderwijs in de regio, als gevolg van de verwachte vluchtelingeninstroom vanuit Oekraïne. Hierdoor zal de nood aan onthaalonderwijs in de regio hoger liggen dan de huidige beschikbare capaciteit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op 1 oktober 2021 waren er 4.531 regelmatige leerlingen ingeschreven in OKAN, in vergelijking met een leerlingenaantal van 5.575 op 1 februari 2021. Dit is een stijging van 1.043 leerlingen op vier maanden tijd, ofwel een gemiddelde stijging van 261 leerlingen per maand. Het leerlingenaantal binnen het onthaalonderwijs blijft dus hoog liggen en, zoals steeds, stijgt het leerlingenaantal in de loop van het schooljaar.

Leerlingen in het onthaalonderwijs genereren een specifiek pakket uren-leraar. Dit pakket bestaat uit 2,5 uren-leraar per leerling. Het leerlingenaantal op 1 oktober bepaalt het pakket op dat moment. Voor de maand september wordt het urenpakket berekend op basis van het aantal leerlingen op 30 september. Na 1 oktober kan (of moet) een scholengemeenschap een herberekening aanvragen per keer dat het leerlingenaantal wijzigt met vier. Wanneer een scholengemeenschap pas na 1 oktober start met het inrichten van onthaalonderwijs, wordt het urenpakket bepaald op de eerste lesdag van effectieve organisatie (onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse Regering).

Daarnaast ontvangt elke contactschool van een scholengemeenschap en elke school met onthaalonderwijs buiten een scholengemeenschap 0,9 uren-leraar per regelmatige anderstalige nieuwkomer in het onthaaljaar of onthaaljaren van de scholengemeenschap. De betrokken uren-leraar mogen uitsluitend worden aangewend voor begeleiding, ondersteuning en opvolging van ex-onthaalleerlingen in het regulier onderwijs en voor expertise-overdracht en –opbouw in het regulier

onderwijs m.b.t. ex-onthaalleerlingen. Deze middelen worden berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen van het onthaaljaar op de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar. In afwijking hiervan geldt als datum de eerste lesdag van juni van het voorafgaande schooljaar voor zover de programmatie heeft plaats gevonden na de eerste lesdag van februari. Vanaf het daaropvolgend schooljaar geldt de gewone regeling qua tellingsdatum, nl. de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar. Deze regeling geldt eveneens voor de toekenning van de gewone omkadering die deze leerlingen genereren.

Voor het specifiek pakket uren-leraar en de uren-leraar vervolgschoolcoach, is het moeilijk om in te schatten of de programmaties een budgettaire impact zullen hebben. Of leerlingen in de ene dan wel in de andere scholengemeenschap onthaalonderwijs volgen, maakt budgettair gezien namelijk geen enkel verschil.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na de beslissing van de Vlaamse Regering zal AGODI de betrokken scholengemeenschap met een dienstbrief op de hoogte stellen van de beslissing.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende goedkeuring van de programmatie van het structuuronderdeel onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers in het voltijds secundair onderwijs.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS